

POČET DOMŮ A OBYVATEL V PARDUBICÍCH
V PRVNÍ POLOVINĚ 16. STOLETÍ

Elvie ŽANDOVÁ

Základním zdrojem informací o historii Pardubic zůstávají stále ještě pětidílné Dějiny Pardubic nad Labem, které v průběhu 20. a 30. let napsal Josef Sakař. Ačkoliv je v nich koncentrována nesmírná heuristická pile, nedávají a vlastně ani nemohou, podat odpověď na všechny otázky, které nás zajímají. Mnoho problémů v historii našeho města zůstává nedostatečně objasněno a často je proto obcházíme jenom za pomoci příslovci možná, snad či asi; řada dalších potřebuje prověřit novými metodickými postupy, jiné si zase vyžadují doplnění nebo upřesnění. Předkládaná práce se chce v této souvislosti pokusit o objasnění otázky, jak se Pardubice rozrůstaly po dobu, kdy jejich majiteli byli páni z Pernštejna.

Moravský šlechtic Vilém z Pernštejna koupil hrad a městečko Pardubice od zadluženého Jiříka Pardubského z Miletínka v r. 1491.¹⁾ Jiřík, synovec husitského hejtmana a stavitele hradu na Kunětické hoře Diviše Bořka z Miletínka, opustil po prodeji dědictví hrad i dům ve městě a do r. 1492 žil ve svém dvoře na Vystřkově.²⁾

Vilém z Pernštejna je představitelem šlechty, která od konce 15. st. začínala své hospodářské postavení posilovat pomocí režijního hospodářství. Již svými současníky byl pokládán za průkopníka tohoto nového způsobu hospodaření, i když u některých tím vzbuzoval spíše nelibost. Skoro veškerá Vilémova činnost, s níž se na Pardubicku setkáváme, je toho dokladem.

Koupí pardubického a kunětického panství si ve východních Čechách vytvořil velkou pozemkovou državu, kterou postupnými koupěmi zaokrouhloval a sceloval. Hospodaření na panských dvorech nepokládal zřejmě za příliš

